

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Frejaskolan läsåret 2025-2026

Beslutsinstans	Rektor X-skolan
Beslutad	Välj datum
Giltig till	Välj datum
Dokumentansvarig	Johanna Jämtvall

Innehållsförteckning

Inledning	3
Mål och vision	3
Samverkan med elever och vårdnadshavare	3
Del 1: Utvärdering av föregående års plan	3
Del 2: Planerade aktiviteter för läsåret	4
VIU 2.0.....	4
ANTDS.....	5
Fyrfältaren	6
Trivselgrupp	6
EHT-utvecklingsgrupp	6
Närvaroteam/skolsocialt team	7
Trygghetskameror	7
Del 3: fortlöpande utvärdering	7
Period 1	7
Period 2	7
Period 3.....	7
Period 4 – slutsammanställning	8
Bilaga 1: Rutiner.....	9
Rutin för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av andra barn/elever	9
Rutiner för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av personal	9
Vad händer sen?	10
Syftet med dokumentation och rapportering	10
Bilaga 2: Begreppsdefinitioner och diskrimineringsgrunder.....	11
Kränkning	11
Diskriminering	11
Trakasserier	11

Inledning

Mål och vision

Frejaskolans mål är att fler elever ska lära sig mer och det sker genom att vi skapar förutsättningar för eleverna att må bra i en miljö präglad av trygghet och studiero.

Samverkan med elever och vårdnadshavare

Frejaskolan strävar efter att alltid möta elever och vårdnadshavare med en vilja att förstå och hjälpa till. Vid händelse utöver vardagen uppmuntras lärare och föräldrar att kommunicera per telefon, mail eller boka möte på skolan.

Varje fredag har klasserna på skolan Mentorstid. Det betyder att klassen träffar sina mentorer och det finns utrymme att hantera vad som elever eller lärare upplever som viktigt för stunden. Under denna tid har klassen också klassråd med jämna intervall samt möjlighet till ett planerat värdegrundsarbete.

Representanter från alla klasser finns på månatliga möten som vi kallar Lilla - och Stora skolkonferensen där de tillsammans med rektor kan diskutera frågor som uppkommit gällande skolans organisation eller annat som eleverna finner viktigt.

Del 1: Utvärdering av föregående års plan

Enligt diskrimineringslagen är förskolor och skolor skyldiga att dokumentera och utvärdera sitt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering. Enligt skollagen är verksamheterna skyldiga att ta fram planer mot kränkande behandling.

Här behöver finnas med:

- Beskrivning av föregående års plan
- Utvärdering av vad som genomförts och hur det gått

- Trygghetskartläggningar är genomförda under både ht och vt visar bl.a, att killar är tryggare än tjejer och att de som definieras som annan (ej låter sig definiera sig enligt juridiskt kön) är mest otrygga vilket gör att vi planerar att särskilt arbeta med detta under läsåret 25/26.
- Utifrån arbetsro i klassrummet så har trygghetskartläggningarna visat ett behov av stöd till vissa lärare kopplat till struktur och ledarskap.
- För övrigt har VIU 2.0, SKOL-IF aktiviteter har genomförts enligt plan under läsåret och den 17/6 utvärderas arbetet med samtliga i kollegiet.
- Fokusgruppen har under vårterminen varit vilande av olika anledningar. Återupptas hösten -25

Inför nästa plan mot diskriminering och kränkande behandling tas även med de åtgärdande temana:

- FYRFÄLTAREN
- EHÄ
- SKOLSPÅRET

Del 2: Planerade aktiviteter för läsåret

VIU 2.0

Eller **Värdevarvet** som vi tänkt att det ska få heta i stället. Värdevarvet är ett systematiskt arbete enligt en modell av ett årshjul kring demokrati och värdegrund som involverar alla elever och pedagoger på skolan.

Varje månad lyfts olika teman: Augusti - Gemenskap, September - Demokrati, Oktober - Mänskliga rättigheter, November - Barnens rätt, December - Solidaritet, Januari - Antirasism, Februari - Trygghet på nätet, Mars - Jämställdhet och Funktionsnedsättning, April - Sexualitet, samtycke och relationer, Maj - Kulturell mångfald, Juni - HBTQI+

Den förväntade effekten är att viktiga och ibland svåra frågor blir synliggjorda. Detta hoppas vi gör att elever reflekterar över sina egna föreställningar och värderingar. Samt att i de samtal som skapas ges eleverna en möjlig upplevelse av att vara sedda och respekterade vilket ökar självkänedom, självkänsla och självförtroende.

En implementering av Värdevarvet sker även på F-6 under 25/26

Föregående läsår genomfördes Värdevarvet enbart på 7-9. Då utvärderades det med eleverna på olika sätt i slutet av varje månad. Strax efter sommarlovet med pedagogerna utvärderades det i storgrupp.

På 7-9 kommer den utvärderas med hjälp av fokusgruppintervjuer med elever tre gånger under kommande läsår.

På f-6 kommer den utvärderas två gånger då kurator kommer göra klassbesök och höra hur det går med arbetet kring Värdevarvet. Med lärarna kommer utvärderingen ske mer löpande i arbetslagen.

Ansvarig: Johanna Jämtvall, Ulrika Källgren och Anna Sörblad

ANDTS

Vi har en Drogplan som är en rutin vid misstanke om droganvändning eller försäljning.

Vi håller på att utarbetar en ANDTS-plan som är en förebyggande och främjande plan för hur vi ska arbeta med ämnet ANDTS på skolan.

Även i VIU 2.0 eller värdevarvets teman har vi vävt in frågor gällande ANDTS för att väcka reflektion löpande över året gällande risker kring Alkohol, Narkotika, Tobak, Doping och Spel.

Förväntad effekt: Drogplanen skapar tydlighet i förfarandet när åtgärder måste ske. Den är också ett verktyg för samverkan med vårdnadshavare, socialtjänst och polis (särskilt när vi vill göra hundsök, vilket kräver en drogplan). Den handlar om det *åtgärdande* perspektivet på ANDTS. ANDTS-planen ska hjälpa pedagoger ta fram verktyg för ett fördjupat löpande arbete med ANDTS som verkar *förebyggande*.

Förhoppningen är att med ett aktivt arbete minskar vi riskbeteende gällande Alkohol, Narkotika, Tobak, Doping och Spel vilket är *hälsofrämjande*.

Ansvarig: Drogplan: Johanna Jämtvall ANDTS-plan: Jens Tejlund, VIU 2.0 /Värdevarvet: Ullrika Källgren, Johanna Jämtvall och Anna Sörblad

Drogplanen bör uppdateras vid ett möte för EHT-utvecklingsgrupp per läsår. ANDTS-planen tas fram under läsåret.

ANDTS-arbetet i Värdevarvet utvärderas i samband med utvärdering av värdevarvet.

Ansvarig: Lärare med stöd av Johanna Jämtvall, Ulrika Källgren och Anna Sörblad

Fyrfältaren

Detta är ett dokument som på ett lättfattligt sätt belyser elevers, vårdnadshavares och pedagogers syn på en utmanande situation fr en enskild elev. Detta dokument kan användas som en kartläggning av en elevs utmaningar och behov.

För att hjälpa alla pedagoger att bli bättre på och snabbare ta till och använda denna, till exempel vid problematisk skolfrånvaro så ställer vi under detta läsår ut lådor i arbetslagsrummen med en mycket tydlig instruktion för hur man genomför EHÄ (mötet där för eleven relevant personal samlas för att analysera fyrfältarna tillsammans innan familjen har skolmöte kring planering av åtgärder) och Fyrfältaren.

Ansvarig: EHT- Utvecklingsgrupp under ledning av Malin Zelén

Förväntad effekt: Att vi som organisation ska bli snabbare och mer kvalitativa i vårt arbete att förebygga och främja närvaro, hälsa och välbefinnande, lärande och utveckling, när något är svårt för våra elever.

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?
Genom att räkna hur många fyrfältare samt EHÄ som genomförs.

Trivselgrupp

Beskrivning: Elever i åk 7-9 som tillsammans med biträdande rektor

Ansvarig: Jens Tejland, biträdande rektor

Förväntad effekt: Ökad engagemang och trivsel

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?
Enkät samt att trivselgruppen utvärderar läsåret

EHT-utvecklingsgrupp

Beskrivning:

- Utvärdera implementeringen av skolspår och EHÄ samt användandet av fyrfältaren.
- Följa upp kränkningar och trygghetskartläggningar och resultat från fokusgrupper.
- Utvärdera planen mot diskriminering och kränkandebehandling
- Hantering och utvärdering av trygghetskameror.

Ansvarig: Peter Forsberg, rektor

Förväntad effekt: Bra kvalitetsarbete kring trygghet

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?
Enligt rutinen i denna plan.

Närvaroteam/skolsocialt team

En riktad satsning på flertalet aktiviteter för ökad närvaro i skolan.

Start av skolsocialt team

Starta skolspåret tidigare vid indikation av frånvaro

Tätare uppföljning

Skapa tid och strukturera för mentorer att kartlägga, analysera och kommunicera med elev och vårdnadshavare för att förebygga frånvaro

Ansvarig: Peter Forsberg, med stöd av EHT-team

Förväntad effekt: Ökad skolnärvaro

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?

Perioduppföljningar, terminsuppföljningar, kvalitetsrapport

Trygghetskameror

Beskrivning: Implementering av trygghetskameror åk 7-9

Ansvarig: Peter Forsberg, rektor

Förväntad effekt: ökad trygghet

Hur ska aktiviteten följas upp och utvärderas?

Kvalitetsrapport

Del 3: fortlöpande utvärdering

Period 1

Uppföljning sker vecka 44.

Period 2

Uppföljning sker vecka v.3

Period 3

Uppföljning sker vecka 14

Period 4 – slutsammanställning

Uppföljning sker i samband med läsårets slut.

Bilaga 1: Rutiner

Rutin för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av andra barn/elever

I Gnesta kommun används ett digitalt verktyg, Kränkande Behandling Incident (även kallad Draftit), där dokumentation av kränkningar görs. All personal som får kännedom om att en kränkning inträffar har ansvar för att dokumentera detta i systemet.

När en kränkning sker ska den vuxne direkt markera att handlingen inte är acceptabel. När man får reda på att en kränkning har skett (upplysning i efterhand) får uppgiften inte ifrågasättas. Den som upplever sig kränkt har tolkningsföreträde. I de fall personal observerar en händelse som uppfattas som kränkande men barnet/eleven inte upplever sig ha blivit kränkt ska vi ändå dokumentera händelsen. Utredning ska följaktligen alltid ske och göras omgående.

Utredningens genomförande

- Ta reda på fakta om situationen.
- Gör en bedömning om det är en kränkning utifrån någon av diskrimineringsgrunderna (trakasserier) eller om det är en annan kränkning.
- Rektor och huvudman informeras automatiskt när anmälan registreras i systemet. Vid mer akuta situationer kan kontakt tas med rektor på annat sätt, men det är nödvändigt att en anmälan även görs i systemet.
- Ha samtal med berörda barn/elever, en i taget. Var noga med att se till att samtalet inte upplevs som kränkande. En annan vuxen kan sitta med om det känns bättre för den som samtalet berör.
- Kontakta och informera vårdnadshavare. Resonera om hur de ska delta i den fortsatta processen.
- Besluta hur utredningen ska fortsätta. Är händelsen redan utredd? Behövs fler samtal efter mötet? Dokumentera all utredning i systemet.
- Besluta vilka åtgärder som behöver vidtas. Behövs någon större åtgärd, till exempel i klass eller i grupp? Behövs något göras för att liknande situationer inte ska uppstå igen? Dokumentera detta i systemet.
- Bestäm datum för uppföljning av åtgärder. Den som gör utredningen ansvarar för att uppföljning sker och dokumenteras i systemet.
- Bedömning görs om rektor ska kalla till elevhälsoteam (EHT).
- Bedömning i varje enskilt fall om anmälan ska göras till polis och/eller sociala myndigheter. Om kränkningen bedöms vara trakasserier och vi inte gör en polisanmälan så behöver det finnas dokumenterat varför vi har gjort detta ställningstagande.

Rutiner för att utreda och åtgärda om barn/elev kränks av

personal

Rutiner enligt ovan men rektor är ansvarig för hela utredningen. Är rektorn den som har kränkt görs utredningen av förvaltningschef. Utöver ovanstående punkter ska tillbudsrapport skrivas och i allvarliga fall anmälas till Arbetsmiljöverket. Ansvarig för att rapportera till Arbetsmiljöverket är rektor.

Vad händer sen?

Så fort en anmälan är gjort i systemet får rektor och huvudman tillgång att läsa den, lämna kommentarer samt följa utredning och åtgärder.

Syftet med dokumentation och rapportering

De samlade kränkingsrapporterna ger verksamheten indikatorer på hur vi ska rikta vårt arbete i respektive verksamhet. Skolan måste omedelbart skydda och åtgärda situationen för den som har blivit utsatt samt vidta åtgärder för att inte samma situation kan uppstå på nytt. Det är också en rättssäkerhetsfråga, hur skolan har agerat kan bli föremål för utredning hos Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen. Verksamheten och huvudmannen har då bevisbördan och behöver kunna visa på hur man hanterat situationen.

Förutom detta måste skolan även förhålla sig till om en eller en grupp elever vid upprepade tillfällen utsätter andra för kränkningar. Dessa elever kan vara i behov av särskilt stöd, enligt skollagen 3 kap. 7 §. Enligt Skolverket kan detta behov innebära exempelvis psykosocial problematik, psykisk ohälsa, svårigheter i det sociala samspelet samt upprepade eller långvarig frånvaro. Framkommer det av utredning att behov av särskilt stöd föreligger, det vill säga att extra anpassningar inte är tillräckligt, ska även åtgärdsprogram upprättas gällande dessa elever. Handlar det om en grupp elever måste skolpersonal upprätta en handlingsplan för hur man ska bemöta gruppen i skolan och/eller gruppbildningar som förebyggande.

Bilaga 2: Begreppsdefinitioner och diskrimineringsgrunder

Kränkning

En kränkning är en medveten eller omedveten handling som syftar till att förminska eller såra en person eller grupp. Utöver händelsen i sig krävs det även att man granskar sammanhanget och den miljö där kränkningen sker ur ett normkritiskt perspektiv.

Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas mobbning. Exempel på kränkningar är att slå någon, att säga eller skriva något elakt om en person, utfrysning, skvaller, rykten eller förtal, hot eller att förstöra någons saker.

Diskriminering

Diskriminering är när en individ eller grupp kränks, behandlas sämre eller får sämre möjligheter på grund av någon av diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan enligt diskrimineringslagen endast utföras av organisationer såsom en arbetsgivare, en skola och så vidare. Barn och elever kan alltså inte diskriminera varandra enligt skollagen. Om en elev kränkt någon annan utifrån diskrimineringsgrunderna kallas detta i stället för trakasserier. Diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning.

Exempel på diskriminering är att vanemässigt behandla pojkar och flickor olika, inte respektera en elev för dess könsidentitet, inte ge stöd till barn och elever med dyslexi utifrån deras behov eller att lyfta fram en viss etnisk grupp ur ett ofördelaktigt och normativt perspektiv.

Trakasserier

Trakasserier kallas nedvärderande uttalanden, handlingar eller kommentarer som kan härledas till någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier är att fälla oönskade eller nedsättande kommentarer mot något, med grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna, eller närmanden eller kommentarer av sexuell karaktär, vilket kallas sexuella trakasserier.